

....., dnia 04.03. 2026 r.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa

PETYCJA O REFORMĘ PRAWA GOSPODARCZEGO

Niniejszym przedkładam projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo restrukturyzacyjne, KSH oraz KC. Wnoszę o pilne wdrożenie mechanizmów zapobiegających nadużyciom wspólników w procesach niewypłacalności.

Obecna praktyka, w której wspólnik zabezpiecza własne pożyczki hipoteką na majątku upadającej spółki, jest **sprzeczna z zasadami współżycia społecznego** i godzi w bezpieczeństwo obywateli płacących raty za mieszkania czy towar.

Proponowane zmiany w art. 119 i 151 Prawa restrukturyzacyjnego przywracają właściwą hierarchię: **najpierw klienci i kontrahenci, na końcu właściciele.**

Wprowadzenie przymusowej konwersji pożyczek na kapitał przy poparciu 75% głosów oraz zakaz naliczania odsetek w okresie ujemnego kapitału to niezbędne narzędzia do ratowania polskich przedsiębiorstw i ochrony uczciwych uczestników obrotu.

Z poważaniem,

PROJEKT NOWELIZACJI KSH I KC (Dopełnienie)

Art. 2. W ustawie – Kodeks spółek handlowych dodaje się art. 14¹ w brzmieniu:

„§ 1. Pożyczka udzielona spółce kapitałowej lub osobowej przez wspólnika w sytuacji niedokapitalizowania lub zagrożenia niewypłacalnością jest traktowana jako kapitał zastępczy.

§ 2. Wierzytelność z tytułu pożyczki, o której mowa w § 1, w przypadku upadłości lub restrukturyzacji, podlega zaspokojeniu w ostatniej kolejności (kategoria podporządkowana).”

Art. 3. W ustawie – Kodeks cywilny dodaje się art. 359¹ w brzmieniu:

„Nieważne są postanowienia umowne przewidujące naliczanie odsetek od pożyczek udzielonych spółce przez jej wspólników za okres, w którym spółka wykazywała ujemny kapitał własny lub znajdowała się w stanie niewypłacalności w rozumieniu ustawy Prawo upadłościowe.”

II. UZASADNIENIE PROJEKTU (Ratio Legis)

1. Cel regulacji

Głównym celem projektu jest eliminacja zjawiska „uprzywilejowania wewnętrznego”, polegającego na tym, że wspólnicy spółek w kryzysie wykorzystują instrumenty dłużne (pożyczki) zamiast wkładów kapitałowych. Pozwala to im na nieetyczne zabezpieczanie własnych interesów (np. przez hipotekę przymusową) kosztem wierzycieli zewnętrznych – w tym nabywców mieszkań i konsumentów.

2. Wyjaśnienie mechanizmu 75% i NCWO (Art. 119c i 119f)

Wprowadzenie progu 75% głosów w grupie jako obligującego sąd do zatwierdzenia układu ma na celu przeciwdziałanie tzw. *hold-out problem*. Obecnie nielojalny wspólnik, który jako jedyny wpisał hipotekę, może blokować układ akceptowany przez 90% pozostałych uczestników. Projekt zakłada, że jeśli zdecydowana większość wierzycieli o podobnym interesie gospodarczym (*Sachgerechtigkeit*) akceptuje plan, to jednostkowy sprzeciw nie może hamować restrukturyzacji, o ile zachowano zasadę *no-worse-off* (NCWO).

3. Ochrona przed „szantażem hipotecznym” (Art. 151 ust. 2b)

Nowelizacja wprowadza przełomową zasadę: hipoteka wspólnika nie jest nietykalna. Jeśli zgromadzenie wspólników (większością) decyduje o konwersji długów na kapitał, jeden wspólnik nie może stawiać się ponad interesem spółki i jej klientów, powołując się na ochronę rzeczową, którą uzyskał w okresie kryzysu.

III. OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

Obszar	Skutek
Wpływ na rynek nieruchomości	Zwiększenie bezpieczeństwa nabywców mieszkań. Majątek dewelopera nie będzie „wysysany” przez hipoteki wspólników przed zaspokojeniem roszczeń klientów oraz dostawców towarów i usług.
Wpływ na sądownictwo	Przyspieszenie postępowań restrukturyzacyjnych poprzez ograniczenie liczby bezzasadnych sprzeciwów (tzw. sprzeciwy blokujące).
Wpływ na przedsiębiorczość	Promowanie uczciwego finansowania spółek. Wspólnicy będą motywowani do dokapitalizowania firm, a nie do ich zadłużania w celach spekulacyjnych.
Zgodność z prawem UE	Pełna implementacja Dyrektywy 2019/1023 w zakresie mechanizmu <i>cross-class cram-down</i> oraz testu najlepszego interesu wierzycieli.

EXECUTIVE SUMMARY: REFORMA OCHRONY WIERZycIELI I ZASAD FINANSOWANIA SPÓŁEK W KRYZYSIE

1. Cel Inicjatywy

Głównym celem projektu jest **ukrócenie patologii „szantażu korporacyjnego”** (tzw. *blackmail*) oraz ochrona interesów wierzycieli zewnętrznych (nabywców mieszkań, konsumentów, kontrahentów) przed niełojalnymi działaniami wspólników spółek znajdujących się w kryzysie finansowym.

2. Zdiagnozowany Problem (Stan obecny)

- **Luka w prawie:** Brak przepisów o „kapitale zastępczym” pozwala wspólnikom na udzielanie pożyczek zamiast dokapitalizowania spółki.
- **Nadużycia zabezpieczeń:** Wspólnicy, mając wiedzę o kryzysie, zabezpieczają swoje pożyczki hipotekami przymusowymi na majątku spółki, wyprzedzając w zaspokojeniu klientów i kontrahentów.
- **Blokowanie restrukturyzacji:** Pojedynczy wspólnik-wierzyciel może zablokować układ ratujący firmę, żądając spłaty 100% swojego długu pod groźbą upadłości spółki.
- **Erozja kapitału:** Naliczanie wysokich odsetek od pożyczek wspólników w okresie, gdy spółka ma ujemny kapitał własny, co prowadzi do drenażu majątku.

3. Kluczowe Rozwiązania Projektu (Filary Reformy)

- **Nowa kategoryzacja (Art. 119a Pr. Restr.):** Obowiązkowe wydzielenie wspólników do osobnej grupy interesu. Wspólnik nie może być w grupie „zwykłych” wierzycieli zabezpieczonych, co zapobiega manipulowaniu głosowaniem.
- **Próg 75% jako „Gwarancja Skuteczności” (Art. 119c i 119f Pr. Restr.):** Jeżeli 75% wierzycieli w grupie (np. banki lub inni wspólnicy) poprze układ, sąd **musi** go zatwierdzić. Eliminuje to możliwość blokowania restrukturyzacji przez niełojalną mniejszość.
- **Koniec „Hipoteki Wspólnika” w Kryzysie (Art. 151 ust. 2b Pr. Restr.):** Możliwość przymusowego objęcia układem hipoteki wspólnika, jeśli zgromadzenie wspólników zdecyduje o konwersji długów na kapitał zapasowy.
- **Ustawowe wstrzymanie odsetek (Art. 151 ust. 2c Pr. Restr. / KC):** Zakaz naliczania odsetek od pożyczek wspólników za okres, w którym spółka była niewypłacalna.

- **Implementacja Dyrektywy 2019/1023:** Wprowadzenie zasad *Sachgerechtigkeit* (podobieństwa interesów) oraz usprawnienie mechanizmu *cross-class cram-down*.

4. Skutki Wprowadzenia Zmian (OSR)

1. **Spółeczne:** Ochrona tysięcy nabywców lokali i małych wierzycieli przed utratą środków na rzecz „zabezpieczonych” wspólników.
2. **Gospodarcze:** Zwiększenie liczby skutecznych restrukturyzacji i spadek liczby upadłości likwidacyjnych.
3. **Etyczne:** Przywrócenie zasady, że ryzyko kapitałowe ponosi właściciel, a nie nieświadomy klient spółki.

5. Rekomendacja

Zaleca się **pilne podjęcie prac legislacyjnych** nad nowelizacją Prawa restrukturyzacyjnego, KSH oraz KC w celu uszczelnienia systemu i dostosowania go do standardów rynków zachodnich (np. niemieckiego StaRUG).